

ZÖLD FÜLLEL A NAGYTEREMBEN – EGY ÉV KEZDŐ ELŐREJELZŐKÉNT

Allaga Tamás

Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest, Kitaibel Pál utca 1.
e-mail: allaga.t@met.hu

Bevezetés

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján az ELTE meteorológus hallgatóinak többsége a két választható, időjárás előrejelző és klimatológus szakirány közül inkább az előbbit választja. Ennek oka feltehetőleg, hogy az átlagember mindennapi élete során tudományunk ezen ágával találkozik inkább, és ez igaz a fiatal hallgatókra is. Sok jelentkező van, viszont kevés üres előrejelzői munkahely. De mi vár arra, aki mégis újoncként megmérettetheti magát az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) előrejelzői termében, a „nagyteremben”? Rövid összefoglalóban a munkakör bemutatása után az elmúlt egy év tapasztalatairól, buktatóiról, tanulságairól írok mint kezdő előrejelző.

Hogyan lehet valakiből előrejelző?

Ahhoz, hogy valaki az OMSZ-nál időjárás előrejelző lehessen, törvény által előírtan végzett meteorológusnak kell lennie, azaz mesterfokú (MSc) diplomával kell rendelkeznie. Az viszont nem feltétel, hogy előrejelzői szakirányon végezzen, igaz, értelemszerűen előnyt jelent. Amennyiben megüresedik egy hely, megnyílik a lehetőség, hogy – az akár sok éve – végzett hallgatók jelentkezzenek.

I. ábra: Az előrejelző „nagyterem” az Országos Meteorológiai Szolgálat Kitaibel Pál utcai épületében.

A felvételnél szempont, hogy az alapvető előrejelzői ismereteken túl jó kommunikációs képességgel is rendelkezzen a jelentkező, mely a kollégákkal való együttműködés során és különböző feladatok megoldásán túl, a médiában való megszólalásokhoz is elengedhetetlen. Ezen képességeken túl további előnyt jelent, és a későbbi munka során is nagy segítség lehet, ha alapos informatikai, programozói ismeretekkel is rendelkezik a jelentkező. Sok fejlesztést ugyanis „házon belül”, magunk végzünk, valamint „szabadidőben” (lásd később) kutatói munkára is van lehetőség.

Mire számíthat, aki felvételt nyer? Az *időjárás előrejelző szakértőnek* kinevezett új kollega kormánytisztviselői posztot tölt be, ami azt jelenti, hogy idővel egy előre meghatározott ranglétrán haladhat előre, jól meghatározott bértáblával, munkáltatója pedig végső soron az állam. Ezen poszt velejárója továbbá, hogy a kormánytisztviselőkre vonatkozó bizonyos kötelező feladatoknak is eleget kell tenni, melyek nem kötődnek a szakmához. A jogviszony fenntartása érdekében a munkába lépést követő egy éven belül közigazgatási alapvizsgát kell tenni, 3 éven belül pedig szakvizsga kell ahhoz, hogy a bértáblán való előrelépés biztosítva maradjon. Mindezekon felül továbbképzéseken kell részt venni, ahol kurzusokra való jelentkezéssel adott számú kreditet kell összegyűjteni változatos, de többnyire nem szakmai témában. Aki ezen kondíciókkal a Szolgálat Elnöke előtt leteszi az esküt, megkezdheti a hosszú betanulást a különböző időjárás előrejelzői munkakörökbe, a nagyteremben (*1. ábra*).

Előrejelzői munkakörök

Nappal alapesetben maximálisan 7, éjszaka 3 szolgálatos dolgozik egyszerre, de ettől napszakon belül, illetve egyéb esetekben eltérések vannak. Az előrejelzések és a hozzájuk kapcsolódó produktumok elkészítése, a partnerek kiszolgálása a következőképpen zajlik:

- az „A-s” beosztású, rövidtávú előrejelző készíti a 36 órás alapelőrejelzést, a szöveges előrejelzést a honlapra, írja az *Időjárási helyzet* című rovatot, a Napijelentést, fronttérképet rajzol, valamint egyéb kisebb feladatokat lát el (Teletext szerkesztése, makroszinoptikus helyzet besorolása, stb.). Munkaideje 7 órától 19 óráig tart, éjszakai váltását egyelőre nem kötelező megvárnia.
- a „B-s” beosztású, középtávú előrejelző készíti a 2–7 napos előrejelzést, az erről szóló szöveges előrejelzést a honlapra, írja a *Távolabbi kilátások* című rovatot, valamint egyéb kisebb feladatokat lát el (excel makrók futtatása, esetleg kommentálása vízügyi célokra, stb.). Munkaideje 7 órától 15 óráig tart.
- az „N-es”, vagy „nappalos” az alapelőrejelzések alapján az előrejelzői adatbázist szerkeszti (városokhoz piktogramok, szél és hőmérsékletrendelése), valamint a legkülönbözőbb, rendszeres és egyedi szerződéseket szolgálja ki. Munkaideje 8 órától 16 óráig tart.
- „n-es”, vagy kis nappalos (kutató) olyankor lehet valaki, amikor szolgálaton kívüli többlet feladatot kap, tehát valamilyen fejlesztéssel foglalkozik, előadást tart, stb. Munkaideje 8 óra és 16 óra között van, de jellegéből adódóan augusztusban gyakorlatilag nem dolgozik.
- az „M-es”, vagyis médiás előrejelző írja a figyelmeztető előrejelzést, színezi, frissíti a veszélyjelzési térképet, riasztja a szerződéses partnereket, valamint légszennyezettségi előrejelzéseket készít. Munkaideje 8 órától 20 óráig tart, éjszakai váltását kötelező megvárnia.
- az „m-es”, vagyis médiás az alapelőrejelzések alapján szerződésekhöz, valamint a médiának készít közérthető szövegeket, foglalkozik az orvos- és közlekedésmeteorológiával, rádiófelvételeket készít, kiszolgálja az esetleges televíziós megkereséseket, valamint egyéb kisebb feladatokat lát el (újságok számára szövegek készítése, stb.). Munkaideje 8:30-tól 18:30-ig tart.

feladatot, emiatt borul az egész rendszer, rossz betűkombinációval hívok be egy script által előállított automatikus előrejelzést, emiatt eltűnnek az adatok, és még sorolhatnám. Másokkal is előfordulnak ilyenek, de mikor az ember kezdő, nem tudja, hogyan hozhatja gyorsan helyre, illetve személy szerint nehezen tartottam észben a sok munkakörben minden egyes csekklistához tartozó eltérő eljárási módszereket. Sok bosszúságot okozott ez eleinte, de az idő, az alakuló rutin segített ezen.

Aztán telik az idő...

Úgy tapasztaltam, a napi rutin, és az előrejelzés megfogalmazásához szükséges szófordulatok, klisék, idővel jól rögzülnek a fejünkben. Nem vesz már annyi időt igénybe egy rádiós szöveg, vagy a másnapi prognózis megfogalmazása, könnyebben megy a válaszadás egy, a média által élősóban feltett kérdésre is. Csökken a hibák száma is, legalábbis addig, amíg nem lesz túl rutinszerű egy művelet végrehajtása. Amennyiben pedig nem az ilyen hibákkal kell foglalkozni, többet lehet törődni a precízebb, szakmaibb munkával, valamint a gyorsasággal is, amellyel több „szabadidő” nyerhető, melyet fel lehet használni más hasznos célokra, például a programozási feladatok elvégzésére (3. ábra).
Ritkán ugyanis a feladat első látásra, némi rutinnal azért kiderül, hogy általános esetben, főként délután, marad idő a kötelezőkön, a „csekklistán” túli teendőinkkel is foglalkozni. Házon belül fejleszteni pedig megéri, mert ezzel részben saját munkánkat gyorsíthatjuk, könnyíthetjük, másrészt többlettudásra tehetünk szert (munkaidőben), ami igen nagy kincs manapság.

3. ábra: Munkában a fiatalok. A mindennapi feladatok idővel meghozzák a rutint és magabiztosságot.

Értékelés

Van szerencsém ezen összefoglaló írásakor már több mint egy éve a szolgálatnál dolgozni, de nem vagyok egyedül kezdőként. Velem többé-kevésbé együtt kezdett dolgozni előrejelzőként két évfolyamtársam is, előbb Lupták Dóra, majd Szabó Andor.

Álljon itt végezetül, velük egyetértésben, egy pro-kontra lista arról, milyen is ez a munkahely, és ez alapján kinek éri meg, és kinek nem ide jelentkezni:

Pro:

- közsféra, az átlagosnál stabilabbnak mondható munkahely, fix bérezés
- többnyire rugalmas, toleráns munkaidő
- az OMSZ az egyik legjobb háttérrel biztosítja a meteorológia, az előrejelzés „műveléséhez”
- általában laza, oldott hangulat
- változatos beosztás (minden nap más feladat)
- a hobbid lehet a munkád!

Kontra:

- közsféra
- szolgálat, mint olyan (szinte bármikor behívhatnak valakit helyettesíteni, stb.)
- éjszakai műszakok kötelező vállalása
- rádiós, időnként televíziós élő szereplések vállalása (mindenki döntse el, ez pro vagy kontra-e neki)
- változatos beosztás (a hétvégék és ünnepnapok nem feltétlenül szabadnapok)
- innovatív, fejlesztésorientált elképzelések néha kissé nehézkes megvalósíthatósága

Összességében mindenkinek csak ajánlani tudom, hogy ha van olyan szerencsés, és adódik lehetőség, éljen vele, hogy előrejelzőként dolgozzon az OMSZ-nál, ugyanis aki kellően elhivatott szakmája iránt, azt érezheti, amit én is: mindegy, hogy éppen munkában vagyok, vagy otthon, hiszen szinte ugyanazt csinálom. Amit szeretek. És ez megfizethetetlen.